

(22) به‌شی وه‌سیّت و خیر و خیرات و به‌خشین

(1) هاندان بو وه‌سیهت کردن سه‌بارت به‌وشتانه‌ی پیوستن

940- [عَنْ سَالِمٍ] عَنْ ابْنِ عُمَرَ (y): أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ (e) قَالَ: ((مَا حَقُّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ، لَهُ شَيْءٌ يُوصِي فِيهِ، يَبِيتُ ثَلَاثَ لَيَالٍ إِلَّا وَوَصِيَّتُهُ عِنْدَهُ مَكْتُوبَةٌ)). قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ: مَا مَرَّتْ عَلَيَّ لَيْلَةٌ مُنْذُ سَمِعْتُ رَسُولَ (e) قَالَ ذَلِكَ إِلَّا وَعِنْدِي وَصِيَّتِي. [بخاری/ الوصايا / 2587]

له (سالم) هوه ئه‌ویش له (ابن عمر) هوه: که له پیغه‌مبه‌ری (e) بیستوه فه‌موویه‌تی: ((هه‌ق‌ن‌یه‌ به‌ هیچ موسولمانیک که شتیکی هه‌بیّت پیوستی به‌وه‌سیّت بیّت سی شه‌وی به‌سه‌ردا تیپه‌ریّت، مه‌گه‌ر وه‌سیّتی لای خو‌ی نووسیبت)) (ابن عمر) (t) ده‌لی: له‌وکاته‌وه‌ ئه‌مه‌م بیستوه له پیغه‌مبه‌ر (e) هیچ شه‌ویکم به‌سه‌ردا تیپه‌ریوه مه‌گه‌ر وه‌سیته‌که‌م لای خو‌م داناییت.

(2) وه‌سیّت له‌سییه‌ک تینا په‌ریّت

941- عن سعدِ أبي وقاصٍ (t) قَالَ: قَالَ: عَادَنِي رَسُولُ (e) فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ مِنْ وَجَعِ أَشْفَيْتُ مِنْهُ عَلَى الْمَوْتِ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، بَلِّغْنِي مَا تَرَى مِنْ الْوَجَعِ، وَأَنَا ذُو مَالٍ، وَلَا يَرِثُنِي إِلَّا ابْنَةٌ لِي وَاحِدَةٌ، أَفَأَتَصَدَّقُ بِثُلُثِي مَالِي؟ قَالَ: ((لَا)). قَالَ: قُلْتُ: أَفَأَتَصَدَّقُ بِشَطْرِهِ؟ قَالَ: ((لَا)، الثُّلُثُ وَالثُّلُثُ كَثِيرٌ، إِنَّكَ أَنْ تَذَرَ وَرَثَتَكَ أَغْنِيَاءَ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَذَرَهُمْ عَالَةً يَتَكَفَّفُونَ النَّاسَ، وَلَسْتَ تُنْفِقُ نَفَقَةً تَبْتَغِي بِهَا وَجَهَ اللَّهِ [تعالی] إِلَّا أُجِرْتَ بِهَا، حَتَّى اللَّقْمَةَ تَجْعَلَهَا فِي فِي امْرَأَتِكَ)). قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْلَفُ بَعْدَ أَصْحَابِي؟ قَالَ: ((إِنَّكَ لَنْ تُخْلَفَ، فَتَعْمَلْ عَمَلًا تَبْتَغِي بِهِ وَجَهَ اللَّهِ [تعالی] إِلَّا أزدَدَتْ بِهِ دَرَجَةً وَرَفَعَةً، وَلَعَلَّكَ تُخْلَفُ حَتَّى يُنْفَعَ بِكَ أَقْوَامٌ وَيُضْرَبَ بِكَ آخَرُونَ. اللَّهُمَّ أَمْضِ لِأَصْحَابِي هِجْرَتَهُمْ، وَلَا تَرُدَّهُمْ عَلَى أَعْقَابِهِمْ، لَكِنِ الْبَائِسُ سَعْدُ بْنُ حَوْلَةَ)). قَالَ: رَأَى لَهُ رَسُولُ (e) مِنْ أَنْ تُوفِّيَ بِمَكَّةَ. [بخاری/ الجنائز / 1233]

(سعدی کوری (ابی وقاص) (t) ده‌لی: له‌حه‌جی مالئاوایدا نه‌خو‌ش که‌وتم خه‌ریک بوو بمرم. پیغه‌مبه‌ر (e) سه‌ردانی کردم، پیم‌وت: نه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا: خو‌ت نه‌بینی چه‌نده نه‌خو‌شم، منیش که‌سیکی ده‌وله‌مه‌ندم که‌سیش ن‌یه‌ میراتم لی‌بگریّت جگه‌له‌ تا‌قه کچی‌ک، ئایا دروسته‌ دوو سی‌یه‌کی

ماله کهم بکه م به خیر، فہرمووی: ((نه خیر)) وتم: ئہی نیوہی بکہم به خیر؟ فہرمووی: ((نه خیر)) سی یه کی بکہ و سی یه کیشی زوره، تو ئه گہر پاش خوټ مندالت به دوله مندی به جی بیلی باشرتہ له وهی به هہ ژاری جیان بیلی و دست له خه لکی پان بکه نه وه تو هیچ خہرجیه ک ناکیشیت که مه به ستت پیی رهمانندی خوا بیټ مه گہر خوا پاداشتت ئه داته وه له سہری تہ نانه ت ئه و پاروش که ئه یکهیت به دہمی خیزانه که تہ وه)) ده لی: وتم: ئہی پیغہ مہبری خوا نایا هاوہ لآنم من له مه ککه به جی دینن؟ فہرمووی: ((ئہ گہر تو به جیش بمینی و ہر کاریک ئہ نجام بدہیت له بہر رهمانندی خوا ئه واپلہ و پایت بہرز دہ بیټہ وه، نزیکیشہ به جی بمینی تاوہ کو سودت ہہ بیټ. بو خہ لکانیک زیانیشت ہہ بی بو خہ لکانیکی تر. خوا یه کوچی هاوہ لآنم بو به پایان بگہ یه نه و بہرہ ودوا مہ یان گہرینہ وه بہ لام داماو (سعدی کوری (خولہ) یه)) ده لین پیغہ مہبر (e) دلی بوی تہنگ بوو {لاواندیہ وه} چونکہ له مه ککه وه فاتی کرد.

942- عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ (t) قَالَ: لَوْ أَنَّ النَّاسَ غَضُّوا مِنَ الثَّلْثِ إِلَى الرَّبْعِ، فَإِنَّ رَسُولَ (e) قَالَ: ((الثَّلْثُ، وَالثَّلْثُ كَثِيرٌ)). [بخاری/ الوصایا / 2592]

((ابن عباس) (t) ده لی: خوژگہ خه لکی له سی یه که وه دابه زینایه بو چواریه ک، چونکہ پیغہ مہبر (e) فہرمووی تہ: ((سی یه ک و سی یه کیش زوره)).

(3) وهسیټی پیغہ مہبر (e) به پابه ندبوون به قورئانه وه

943- عَنْ طَلْحَةَ بْنِ مُصْرَفٍ قَالَ: سَأَلْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ أَبِي أَوْفَى (t): هَلْ أَوْصَى رَسُولُ (e)؟ فَقَالَ: لَأ، قُلْتُ: فَلِمَ كُتِبَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ الْوَصِيَّةُ، أَوْ: فَلِمَ أُمِرُوا بِالْوَصِيَّةِ؟ قَالَ: أَوْصَى بِكِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. [بخاری/ الوصایا / 2589]

(طلحہ) ی کوری (مصرف) ده لی: پرسیارم له (عبدالله) ی کوری (ابی اوفی) کرد: نایا پیغہ مہبر (e) وهسیټی کردو وه؟ وتی: نه خیر، وتم: ئہی بوچ وهسیټ له سہر موسلمانان دانراوہ؟ وتی: وهسیټی کردو وه به پابه ندبوون به قورئانه وه.

944- عَنْ عَائِشَةَ (y) قَالَتْ: مَا تَرَكَ رَسُولُ (e) دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا، وَلَا شَاةً وَلَا بَعِيرًا، وَلَا أَوْصَى بِشَيْءٍ.

عائشه (t) دهلی: پیغه مبهه (e) پاش خوئی هیچی به جی نه هیشتووه نه دینار و نه درهه، نه مپرو مالآت و نه حوشر، وهسیتیشی به هیچ شتیکیش نه کردووه.

945- عَنْ الْأَسْوَدِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ: ذَكَرُوا عِنْدَ عَائِشَةَ (y): أَنَّ عَلِيًّا (t) كَانَ وَصِيًّا، فَقَالَتْ: مَتَى أَوْصَى إِلَيْهِ؟ فَقَدْ كُنْتُ مُسْنَدَتَهُ إِلَى صَدْرِي - أَوْ قَالَتْ: حَجْرِي - فِدَعَا بِالطُّسْتِ، فَلَقَدْ انْخَنَثَ فِي حَجْرِي، وَمَا شَعَرْتُ أَنَّهُ مَاتَ، فَمَتَى أَوْصَى إِلَيْهِ؟. [بخري/ الوصايا/ 2590]

(الاسود)ی کوپی (یزید) دهلی: لای (عائشه) باسی نه وهیان کرد که (علی) وهسیتی بو کراوه [که پاش پیغه مبهه (e) بیته جینشینی نهو] نه ویش وتی: نه وهسیتتهی که ی بو کراوه؟ من خووم پیغه مبهه (e) نابوو به سنگمه وه یاخود وتی: به باوه شمه وه [له کاتی وه فاتیا] که داوای ته شتی ئاوی کرد، له باوه شی منداهات به لاداوهستم نه کرد که مردوووه، ئیتر نه وه که ی نه وهسیتتهی بو کرد؟

(4) ناموزگاری پیغه مبهه (e) به دهر کردنی موشریکه کان

946- عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ قَالَ: قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ (t): يَوْمَ الْخَمِيسِ وَمَا يَوْمُ الْخَمِيسِ، ثُمَّ بَكَى حَتَّى بَلَ دَمْعُهُ الْحَصَى، فَقُلْتُ: يَا ابْنَ عَبَّاسٍ وَمَا يَوْمُ الْخَمِيسِ؟ قَالَ: اسْتَدَّ بِرَسُولِ (e) وَجَعُهُ فَقَالَ: ((اِنَّوَنِي اَكْتُبْ لَكُمْ كِتَابًا لَا تَضِلُّوْا بَعْدِي)). فَتَنَازَعُوْا، وَمَا يَنْبَغِي عِنْدَ نَبِيِّ تَنَازُعٍ، وَقَالُوْا: مَا شَأْنُهُ اَهْجَرَ؟ اسْتَفْهَمُوْهُ، قَالَ: ((دَعُوْنِي، فَالَّذِي اَنَا فِيْهِ خَيْرٌ، اَوْصِيْكُمْ بِثَلَاثٍ: اَخْرَجُوْا الْمُشْرِكِيْنَ مِنْ جَزِيْرَةِ الْعَرَبِ، وَاَجِيْرُوْا الْوَفْدَ بِنَحْوِ مَا كُنْتُ اُجِيْرُهُمْ)). قَالَ: وَسَكَتَ عَنِ الثَّلَاثَةِ، اَوْ قَالَهَا فَاَنْسِيْتُهَا. [بخاري/ الجهاد/ 2888]

(سعید)ی کوپی (جبیر) (t) دهلی: (ابن عباس) (t) وتی: پوژی پینج شه ممه ئای چ پوژیک بوو نهو روژه، پاشان دای له پرهمی گریان تاوه کو به فرمیسکی چه وه که ی ته پرکرد، وتم: نهی (ابن عباس) پوژی پینج شه ممه. وتی: لهو پوژهدا پیغه مبهه (e) نه خوشیه که ی تاوی سهند، فره مووی: ((بین با نوسراویکتان بو بنوسم که پاش خووم سهرتان لینه شیویت)) به لام خه لکی نا کوکی وکیشمه کیشیان تی که وت، ناشیبت له خزمهت هیچ پیغه مبهه ری کدا دهمه دهمی بگریت. وتیان: نهوه چییته تی؟ بلئی به هوئی تاکه یه وه قسه

به شی وهسیتو خپرو خیراتو به خشین (22)

بپرزکینسی. داوای پوون کردنه وهیان لی کرد فه رمووی: ((وازم لیبیینن نه وه زعهی منی تیدام باشه. وهسیتان بو ده کم به سی شت: به دهرکردنی (مشرك) هکان له دوورگهی عه ره بی، و داواتان لی ده کم که خه لات و به راتی نوینهری هوژه کان بکه ن و ریژیان بگرن ههروهک من چوون وام ده کرد. ده لی: له سیهه م بیدهنگ بوو یا ده لیت: له بیرم چوو یه وه.

(5) په شیمان بوونه وه له خیر و به خشین

947- عن عمر بن الخطاب (t) قال: حملت على فرس عتيق في سبيل الله، فأضاعه صاحبه، فظننت أنه بائعُه برخص، فسألت رسول (e) عن ذلك فقال: ((لا تبتعه، ولا تعد في صدقتك، فإن العائد في صدقته كالكلب يعود في قيئه)). [بخاري/ الزكاة/ 1419]

(عمر)ی کوپی (الخطاب) (t) ده لی: نه سپیکي ره سه نی چاکم به خشی به زه لامیک تاله ریگهی خوادا به کاری بهینی. که چی خاوه نه که ی وه کو پیویست گوپی پی نه دا، منیش وام زانی که تالان فروشی کردوه. هه ر بو یه پرسیارم له پیغه مبه ر (e) کرد له و باره وه نه ویش فه رمووی: ((مه یکره وه له خیره که یشت پاشگن مه به ره وه چونکه نه وه ی له خیری ک بگه ریته وه که کردوویه تی وه ک سه گ وایه بگه ریته وه سه ر رشانه وه که ی.

948- عن ابن عباس (t) أن النبي (e) قال: ((العائد في هبته كالكلب يقيء ثم يعود في قيئه)).

(ابن عباس) (t) ده لی: پیغه مبه ر (e) فه رموویه تی: ((نه وه ی له به خشین په شیمان بیته وه وه ک سه گ وایه پرشیته وه و پاشان بگه ریته وه سه ر رشانه وه که ی)).

(6) که سی هه ندی له منداله کانی خه لات بکات به دهر له وانی تر

949- عن النعمان بن بشير (t) قال: تصدق علي أبي ببعض ماله، فقالت أمي عمرة بنت رباحة، لا أرضى حتى تشهد رسول (e). فأنطلق أبي إلى النبي (e) ليشهده على صدقتي، فقال له رسول (e): ((أفعلت هذا بولدك كلهم)). قال: لا، قال: ((اتقوا الله وأعدلوا في أولادكم)). فرجع أبي فرد تلك الصدقة. [بخاري/ الهبة/ 2447]

(النعمان) ی کورپی (بشیر) (t) وتوویه تی: ((باوکم هندی له ماله کیهی پی خه لات کردم، به لام دایکم (عمرة) ی کچی (رواحه) وتی: پازی نابم هه تا پیغه مبهه (e) نه زانی، باوکم له گه ل خوی بردمی بو خزمه ت پیغه مبهه (e) بو نه وه ی بیکات به شایه ت له سه ر نه وه خه لات ه ی پی شکه شمی کردووه، پیغه مبهه (e) پی پی فه رموو: ((نایا نه مه ت له گه ل هه موو مناله کانی ترت کردووه؟ نه ویش وتی: نه خیر، نه ویش فه رموو: ((له خوا بترسن و دادگه رین له نیو منداله کانتانا)). نیتر باوکم گه پرایه وه و له و خه لات ه پاشگه ز بوویه وه.

950- عَنِ النَّعْمَانَ بْنِ بَشِيرٍ (t) قَالَ: انْطَلِقْ بِي أَبِي يَحْمِلُنِي إِلَى رَسُولِ (e)، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اشْهَدْ أَنِّي قَدْ نَحَلْتُ النَّعْمَانَ كَذَا وَكَذَا مِنْ مَالِي. فَقَالَ: ((أَكُلْ بَنِيكَ قَدْ نَحَلْتُ مِثْلَ مَا نَحَلْتُ النَّعْمَانَ)). قَالَ: لَأَ، قَالَ: ((فَأَشْهَدْ عَلَيَّ هَذَا غَيْرِي)). ثُمَّ قَالَ: ((أَيْسُرُكَ أَنْ يَكُونُوا إِلَيْكَ فِي الْبِرِّ سَوَاءً)). قَالَ: بَلَى، قَالَ: ((فَلَا إِذَا)). [بخاري/ الهبة/ 2447]

(النعمان) ی کورپی (بشیر) (t) ده لی: باوکم له گه ل خوی هه لی گرتم و بردمی بو لای پیغه مبهه ی خوا (e) وتی: نه ی پیغه مبهه ی خوا به شایه ت به که من نه وه و نه وه م له مالی خو م خه لات کردووه به (النعمان) نه ویش فه رموو: ((نایا نه وه ی خه لات کردووه به (النعمان) به هه موو کوره کانی ترت داوه؟)). وتی: نه خیر، فه رموو: ((ده پرو که سیکی دیکه جگه له من بکه به شایه ت)). پاشان فه رموو: ((نه ی تو پی ت خو ش نییه له چاکه کردن له گه ل تا هه موو وه ک یه ک بن)) وتی: به لی فه رموو: ((که و ابو نا)).

(7) که سیک مالیک بدات به که سیک تا له ژیاندا بی ت

951- عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ (t): أَنَّ رَسُولَ (e) قَالَ: ((أَيُّمَا رَجُلٍ أَعْمَرَ رَجُلًا عُمُرِي لَهُ وَلِعَقِبِهِ، فَقَالَ: قَدْ أَعْطَيْتُكَهَا وَعَقِبِكَ مَا بَقِيَ مِنْكُمْ أَحَدًا، فَإِنَّهَا لِمَنْ أُعْطِيَهَا وَعَقِبِهِ، وَإِنَّهَا لَا تَرْجِعُ إِلَيَّ صَاحِبِهَا، مِنْ أَجْلِ أَنَّهُ أُعْطِيَ عَطَاءً وَقَعَتْ فِيهِ الْمَوَارِيثُ)). [بخاري/ الهبة/ 2482، 2483]

له (جابر) وه: که پیغه مبهه (e) فه رموویه تی: ((هه ر پیاویک مالیک بدات به پیاویکی دیکه بو خوی و نه وه کانی بو ماوه ی هه موو ته مه نی پی پی بلئ: نه وا نه و ماله م به خشی به خو ت و نه وه کانت تا وه کو یه ک که ستان له ژیاندا ما بی ت. نه وا نه و ماله ده بی ته مو لکی نه و که سه و نه وه کانی، و جاریکی تر ناگه ری نه وه بو

بهشی وهسپتو خپرو خپراتو به خشین (22)

خواهنی، چونکه نهو کهسه خه لاتیکی پی خه لات کردون که تازه بهشی میرات
گرانی تی که وتووہ))۔

952- عَنْ جَابِرٍ (t) قَالَ: قَالَ رَسُولُ (e): ((أَمْسِكُوا عَلَيْكُمْ أَمْوَالَكُمْ وَلَا
تُفْسِدُوهَا، فَإِنَّهُ مَنْ أَعْمَرَ عُمُرِي فَهِيَ لِلَّذِي أُعْمِرَهَا حَيًّا وَمَيِّتًا وَلِعَقِبِهِ)). [بخاري/
الهيئة/ 2482، 2483]

(جابر ی کوری (عبداللہ) (t) دهلی: پیغہ مبهہر (e) فہرموویہ تی: ((دهست
به مال و سامانی خوتانہ وہ بگرن و له ناوی مہ دہن، چونکہ ہر کہ سیک مالیک
بہ خشیت بہ کہ سیک بؤ ماوہی ہموو تہ مہنی ئەوا ئەو مالہ دەبیئتہ مولکی ئەو
کہسہی کہ پیی داوہ بہ زیندووی و بہ مردووی و بہ نہوہ کانیشی))۔

لہ بلاو کراوہ کانی مالپہری ئیمان وەن

www.iman1.com

ہمیشہ لہ گہ لمان بن بونوویبونہ وہی ئیمان

imanonekurd@yahoo.com